XXVI. évfolyam. 168. szám. Csütörtök 1894. augusztus 30

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . 2 » 50 »
Egy hóra . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELÉVEL.

Hirdetési díj:
Nége hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmával jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglaló nyilttéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvétetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főtér 1828. sz. alatt.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bécs elkeseredése.

(N—d.) A bécsi lapok tele vannak panaszszal, jajveszékeléssel és elkeseredéssel. A nagy jeremiádnak a bécsi magvásár teljes, tökéletes fiaskója az oka. Mert a lokalpatriotizmus legrózsásabb szemüvege sem képes arra, hogy ezt a sokadalmat kedvező szinben tüntesse föl. Ezért is a bécsi journálok kényszeredetten konstatálják, hogy a jelenlegi bécsi magvásár csak árnyéka az előbbieknek és a közgazdasági hanyatlásnak szembeszökő tünete.

Magyarország ugyan örülhet ennek a fiaskónak. De örül annak az egész külföld kereskedő világa is. Mert a bécsi nemzetközi magvásár nem hogy hasznos, hanem még káros befolyással van a kereskedelemre. Az ott összesereglett, érdekelt kereskedőktől beszállitott adatokból állitották össze a világ termésének statisztikáját, mely hogy milyen megbizható volt — hát azt legjobban az érdekeltek tudták. A statisztikának aztán, mely rendesen jobb terméssel számolt be papiron, mint a minőt a csürökbe hordtak, jelentékeny árcsökkenés lett a következménye, ennek persze, hogy a vásárt rendező urak vették hasznát. Ez a visszaélés ingerelte aztán a francziák egyik földmivelési miniszterét annyira, hogy a bécsi vásár rendező urait testületileg a »tolvajbanda» diszes gyüjtő neve alá foglalta.

Hozzájárult még ehhez az a körülmény, hogy az alsó- és felső-ausztriai hatóságok kvalifikálhatlanul viselték magukat a vásár látogatói, kivált a magyarokkal szemben. Valóságos szidalmakat, meggyaláztatást kellett ezeknek eltürni a vendégszerető házigazdától.

A mérték végre is betelt. Magyarországon és az egész külföldön erélyes akczió indult meg a vásár ellen. Fölébredt a dacz, a harag azon város ellen, melynek intéző körei nem tudták megóvni az osztrák fő- és székváros vendégeit az inzultusoktól. A mozgalomhoz a budapesti kereskedő világ teljes siker koronázta, a magvásárt teljes fiaskó alázta meg.

Persze a fiaskó láttára most már nyájasabban diskurálnak a bécsi urak. Gróf Wurmbrand, a kiállitás elnöke, erősen hangsulyozta, hogy a kormány belátja a vevők és eladók szivélyes érintkezésének szükséges voltát s elvárja, hogy Bécs vendégei ott szives látásban fognak részesülni. Késő! Ha majd ezt a szives vendégszeretetet tényleg tapasztaljuk, ha a bécsi hatóságok tényleg gondot forditanak az ott divó visszaélések meggátlására: csak akkor fog talán a magvásár jövője megfordulni és nem történik meg az, a mi jelenleg megtörtént, hogy a megnyitás ünnepélyes tényén 5—6000 kereskedő helyett alig 600 volt jelen.

A bécsi lapok nemcsak közgazdasági, hanem politikai hanyatlás bizonyitékát is látják a magvásár fiaskójában. Annál jobban örülhetünk, ha hogy a büszke Bécsnek ez események mindjobban letörik a szarvát. Első sorban a magyar gazdák mozgalma, a magyar kereskedők önérzete buktatta meg a bécsi magvásárt: ezt a diadalt büszkén jegyezhetjük föl magunknak. A bécsiek erre nagyon rászolgáltak és nekünk nagy szükségünk van arra, hogy őket mindenhatóságuk hitéből kiábrándítsuk és a mi hatalmunk elismerésére rábirjuk. Csak ha a közfelfogás gyökeresen megváltozik, akkor van arra kilátás, hogy az a vásár ismételten találkozója legyen a világ müvelt, kivált pedig Magyarország kereskedőinek.

A katolikus egyházak egyesitése. A pápa elnöklete alatt a legközelebbi jövőben értekezlet lesz a Vatikánban, melyre a keleti egyházak patriárkáit és érsekeit is meghivják. Az értekezlet tanácskozni fog azok fölött a módozatok fölött, hogy mily módon lehetne a nem katolikus egyházakat a katolikus egyházakkal a pápa pontifikátusa alatt egyesiteni, ami a Vatikán legujabb politikájának óhajtása. A pápa a következő inditványt szándékozik az értekezlet elé terjeszteni:

A pápa követeli az egyházak fejéül való elismertetését. Ezzel szemben azonban megengedi a keleti egyházaknak nyelvük, dogmáik és külső szertartá-aik fentartását.

Vatikáni körökben remélik, hogy ennek az akczionak, melyet már régebben előkészitettek, meglesz a sikere.

BELFÖLD.

Orosz pénz Erdélyben. Az orosz rubel már régóta dolgozik Erdélyben a magyarság ellenségei között. A napokban Alsó-Szolcsván egy rubelekkel telt pénzeslevél érkezett Hatregan József alsó-szolcsvai (Tordamegye) lelkész czimére. A hatóság az orosz pénzküldeményt lefoglalta, a lelkésznél pedig házkutatást tartott.

A mohácsi csata évfordulója. Mohács városa tegnap kegyelettel ünnepelte meg a mohácsi katasztrófa háromszázhatvannyolczadik évfordulóját. Magyar, német és horvát beszédekben méltatták a gyásznapot. Különösen Közadry pécsi hittanár beszéde keltett nagy hatást, aki a különböző vidékről összesereglett nemzetiségeket a magyar állameszméhez való hüségre intette. Jó hatást keltettek az állam és egyház közti viszonyról mondott szavai, hangsulyozva az állam és egyház közti béke szükségét.

Az uj üzletvezető.

Dobecky Sándorról, a magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőjéről, lapunknak egy szakkörökben ismerős barátjától következő adatokat kaptuk:

A Sághy üzletvezető elhalálozásával üresedésbe jutott üzletvezetői állásra a közlekedésügyi miniszter Dobiecky Sándor főfelügyelőt, a zagrábi üzletvezető helyette-ét szemelte ki.

Ha valahol, ugy egy államvasuti üzletvezető kinevezésénél, megválasztásánál nem lehet, hogy az irányadó köröket protekczió, vagy egyéb melléktekintetek vezessék, hanem kell hogy olyan férfiut állitsanak egy közgazdaságilag épp oly fontos, mint strategiailag is nagyjelentőségü helyre, mint Debreczen, ki feladatának magaslatán álliva, állásának, hivatásának fontosságától, müködése nagy horderejének gondolatától teljesen áthatva, a megkivántató erélylyel és nagy látkörü tudás-al felruházva vállalkozzék mint a magyar kir. államvasutak szervezeténck oly tekintélyes részének vezetésére, mint a debreczeni üzletvezetőség, mely gazdasági életünknek egyik lüktető főerét képezi.

Nem tudjuk s nem is kutatjuk ezuttal, vajjon a magyar királyi államvasutak irányadó tényezői által inaugurált rendszerben helyet talál e a technikai, pénzügyi és gazdasági szempontok mellett — éppen a forgalom biztonsága érdekében megkivánható — személyi szempont is t. i. annak megfontolása, vajjon az államvasutak ily tekintélyes részét képező üzletvezetőség élére állitott vezérférfiuban van-e egyuttal érzék a rendkivül sulyos és nagy felelősséggel járó szolgálatot teljesitő és sok ezerre rugó intelligens hivatalnok és alsóbbrangu személyzet érdeke és jóléte iránt; mert általános szempontból tekintve a dolgot kétségtelen, hogy csak ott várható ily sulyos és nagy felelősséggel járó közérdekü szolgalat pontos s az ország közgazdasági és egyébb számottevő érdekeit kielégitő s hü teljesitése, hol ezen szempont, ha nem is dominál, de kellő s méltányos figyelemben részesül. Hisz a vasutas egész élete, lenye éppen hivatása fontosságának tudatában, annyira egybeolvad szolgálatával, hogy egyénisége majdnem elvész benne a közérdekért. A vasutasok individualis erdeke a vasutak óriási fejlettsége következtében ma már nem egyes társulatok, egyes emberek, családok magánérdeke s magánkérdése, hanem a korunkat, korhadt társadalmi állapotainkat mozgató szoczialis kérdések egyik nagyfontosságu eleme.

Bármiként álljunk is az irányadó körök által, e fontos és nagyhorderejü állás betöltésénél követett szempontokkal, annyit szivesen és megelégedéssel konstatálhatunk, hogy Dobiecky ur kinevezése a legszerencsésebb választás eredménye, melynél minden figyelemre méltó szempont szerencsés harmoniában találkozik.

A vasuti szolgálatban szerzett dus gyakorlati tapasztalatai támogattatva nagytekintélyü — szakirodalmi munkásságában is megnyilatkozó — theoretikus tudása s nagy látköre által, kiválóan képesitik e fontos és nagy hataskörü állásra.

Kisebb rangu állásban kezdvén meg a vasuti szolgálatot, nagy tudásával, kitartó erejével s nemes ambicziával küzdötte fel magát saját erejéből, minden idegen támogatás nélkül a tekintélyes állásra, melyen nemcsak fon-

A „DEBRECZEN" TARCZAJA.

PRAEPARATUM.

— Rajz. —

Irta: **Olive V. József.**

I.

— Találtál, édes anyám?

— Nem, leányom, sehol sem találok. Pedig Géza tegnap este még visszahozott egy hatost a kenyér árából.

— Igaz, a patikába vitte vissza, hogy orvosságot hozzon Birikének.

Ilyen párbeszéd folyt özvegy Halcsikné rozoga házában anya és leány között. Nem ecsetelem a szegényes butorzatot, mely alig volt az egyetlen kis szobában; de kevésbé tarom elédbe, t. olvasó, a nyomort, az inséget, melylyel e számos tagu család napról-napra vivódott.

Elég legyen az, hogy elkeseredett harczot folytattak e szegény lények a létért, mindég szigoruan a becsület keretében. De a csapás sohasem jár egyedül; karöltve két-három bú egyszerre csap le az emberre.

Halcsikéknál sem egyedül a nélkülözés ütötte fel tanyáját, hanem, hogy a nyomor teljesebb legyen, betegen ágyba került a hatodik kis leány: Birike is.

Hatan voltak gyermekek, mind a hat leány és a hetedik volt a háznál az öreg anya. A legnagyobb tizenhét éves, a legkisebb öt. Sárika volt a legnagyobb; egy feltünő szép szőke varrónő, ki már tizenegy éves kora óta, hol szükebb, hol bővebb keresményével tartotta fenn özvegy édes anyját és öt kiskoru testvérkéjét.

Halcsik Sári alig volt három éves, mikor édes atyja, a becsületes asztalos, örök álomra hunyta szemét. Azóta házukban a csapás csapást váltott fel. Öreg Halcsikné nyolcz évvel férje halála után jobb kezet veztette el csontszu következtében és igy a megelhetésért való küzdelem Sára gyenge vállaira hárult. Sárika azonban nemcsak tőle telhetőleg derekasan állta meg a helyét, hanem pompásan fejlődött is. Feltünő szőke szépség ült most a rozoga karszéken varrógépe előtt, hallgatva kis huga nyöszörgéseit tanácstalanul. Ha bevégezhette volna azt a kis gyermek ruhát, melyhez csak egy félórai munka kellett, kapott volna legalább annyit, hogy beteg kis hugának egy-egy kis befőttet vehetett volna, mert szegénynek szája oly nagyon keserü.

De hová menjen most annyit kérni, hogy géptüt vehessen, hogy a munkát bevégezze?

Ő már tudta azt, daczára zsenge korának, hogy az emberek legnagyobb része még a kölcsönt is bizonyos érdekből nyujtja, hiszen volt alkalma már arról meggyőződni nem egyszer.

Számtalanszor esett meg rajta, hogy szemtelen megjegyzések kiséretében nyujtotta a kért segélyt egy-egy ur, de a romlatlanság, mely egyetlen vagyona volt, büszkén visszautasitatta vele. Ilyenkor sirva átkozta el szépségét.

Szép, formás tenyerére hajtotta fejét és csöndesen peregtek könyei, melyeket a kétségbeesés sajtolt szivéből.

E pillanatban kopogtatás hallatszott az ajtón.

Udvariasan, de kissé szintelen hangon jelezte a belépheteni. Az ajtóban csakhamar egy alak volt látható, kinek megjelenése már annyiszor felháborította nemes lelkét, arczába kergette háborgó, rendes körülmények között nyugodt vérét.

Ez az alak báró Hegyesi huszár kapitány inasa volt. A szemtelenül tolakodó báró, számtalanszor érzett kudarcz sulya alól taktikával vélt menekülni és miután dusgazdagsága engedte, egy több ezer forintot érő nyakéket küldött a szegény, de erényes varróleánynak — mint inasa jelentő — mély tisztelete jeléül. A méltó harag fénye sugárzott a két égkékszemü, ragyogó szemből ez ujabbi megaláztatásra. — Reszkető kezekkel nyult egy levélpapir után és gyorsan egy pár szót vetett reá és azután szó nélkül átadta az inasnak, miközben rámutatott az érintetlen dobozra.

A levél csak ennyit tartalmazott:

Uram! Ily jele a tiszteletnek nem engem illet.

Az inas mély meghajtással távozott.

Most kitört a fájdalom Sárika kebeléből. Keservesen zokogott:

— Tehát a szegénység adja azt a jogot az embereknek, hogy a becsületet lábbal tiporhassák!

Az agónia, mely e pillanatban beallt kis hugánál, elfojtotta kebleben a kitört vihart és néma fajdalom váltotta azt fel. Letérdepelt a haldokló ágya mellé. Édes anyja szaggatott jajszóval rohant ki a házból, hogy segitséget hozzon. Talán akad egy jó lelkü ember, ki gyermekét megmenti neki és az életnek; bár ki tudja, miiy küzdelemteljes életnek. De hát mindegy, élni akarunk.

Két arany paszomántos ur találkozott a kétségbeesésében megtört Halcsiknéval. — Az egyik a báró kapitány, a másik az ezredorvos volt.

— Mi baj van, asszonyom? szólitotta meg a kapitány.

— Haldoklik a kis lányom, kérem. Segitségért megyek orvos után nézek.

— Itt az ezredorvos ur, ne menjen tovább. Ha csak még lehetőség van, akkor gyermeke mentve lesz. Vezessen bennünket gyorsan lakására. Messze van? szólt a kapitány, ki Sárika anyját soha sem látta, mert az egész ismeretség csak utczai ismeretség volt; jobban mondva Sárikat is csak látásból ismerte. De hiszen az neki mindegy volt; sőt elég.

A mint kinyilt a rozoga házikó ajtaja, belépett előre az ezredorvos, utána a báró kapitány és utolsónak a jajveszékelő anya. — Sárika alig emelkedett fel térdelő helyzetéből.

Amint az orvos megvizsgálta a gyermeket, csöndes, megnyugtató hangon azt mondta:

— A gyermek nem haldoklik, csak erős ájulás-ba esett. A krizis most állt be, a gyermek javára.

Sárika csak most emelte fel égkékszin szempárját, hogy szemébe tekintve az életmentő orvosnak, szive mélyéből köszönetet mondjon neki. De könytől fátyolozott szeme eltévesztette a czélt és egy férfiura esett, kinek tekintete elárulta kiletét. Egy halk sikolyt hallatott és megtántorodott. A báró kapitány karjaiba fogta fel a reszkető Venust.

— Doctor! kiáltott a kapitány. És az orvos ismét megnyugtató hangon mondta:

— Nincs baj, kapitány.

Mintha minden izma a báró kapitány szivének azt sugta volna neki:

— Most állt be a krizis, a te javadra.

II.

Egy évvel később lépünk ismét özvegy Halcsikné házába. Óh, de nem rozoga házikó ez, hanem egy emeletes palota! Hol a varrógép? Hol a félbe maradt kis ruha? A varrógép már nincs, a félbe maradt kis ruha sincs. De ellenben találkozik szemünk egy remek selyem ruhával, a mely a kis Birike számára van elkészitve.

Egy nagy szárnyas ajtó nyilik és a tekintet egy alacsony ottományra irányul, melyen tündéries szépségü nő ül, nyakán csillogó nyakékkel, melette egy alacsony, kerek széken egy arany paszomántos, deresedő ur. Lagyan lopódzott ki egy hang az előszobába:

— Hálából, mert megmentetted hugomat nekünk.

Egy csók zárta le az ajkakat.

III.

Sok vihar zajlott le fejem felett, mely őszbe boritotta már némileg gyér hajzatomat. Kis fiacskámat a fővárosba vittem, hogy egy közeli rokonom felügyelete alatt iskolába járassam. Kevés időm lévén, sietve kellett dolgomat végezni és miután nagyon meleg nap volt, faradtan, izzadtan tértem be egy közeli kávéházba. Leültem, egy feketét megittam, rá-

tos közgazdasági és egyéb érdek őre, hanem ezrekre menő intelligens és szorgalmas alkalmazottak, családapák, s azok sorsának hivatott birája s intézője.

Dobiecky ur ismerve a vasuti szolgálatnak minden — még legcsekélyebb jelentőségü — ágát is, széles látkört követelő hatáskörében a legkisebb részletekre is kiterjedő figyelemmel kiséri nagy adminisztrációjának minden legkisebb tényezőjét; mi mellett éles és tapasztalt tekintetével föl ismerve minden hivatalnokának individualis tehetségeit, hajlamait s hova termettségét, azok czélszerü kihasználásával tetemesen gyorsitja s megkönnyiti a bürokratikus adminisztrázió nehézségeit, — teendőit.

E mellett a szigoru, erélyes és lelkiismeretes müködést megkövetelő főnököt változhatatlan igazságszeretet, minden alkalmazottjának baja iránt egyaránt érző meleg szív, atyai jóindulat és humanus gondolkozás egészíti ki emberré, ki azonban tud ur is lenni ott, hol annak kell lennie, de ez nem zárja ki nála azt, hogy lehessen egyuttal ember, főnök és barát is.

Igy könnyen megmagyarázható, hogy midőn alig egy éve megjelent Zágrábban, alig néhány heti ott tartózkodás után már megnyerte az alkalmazottak rokonszenvét s őszinte ragaszkodását, ugy hogy ma, midőn az összes személyzet fájó szivvel gondol a szeretett főnök távozására, valóságos legendák járnak szájról-szájra főnökük humanus gondolkozásáról, páratlan igazságszeretetéről, nemes jó szivéről s irigykedéssel tekintenek debreczeni kartársaikra, kiknek müködését és sorsát Dobiecky ur a szintén általános tiszteletben és hivatalnokai részéről őszinte szeretetben és ragaszkodásban részesülő kitünő helyettesével, Schwanda Károly urral fogja vezetni.

Igy tehát azok után, miket multjából, szakszerü és irodalmi müködéséről ismerünk s ha a rideg fegyelmet és katonai szigort fentartó vasuti életben valóban ritkán található oly mérvü ragaszkodásból és szeretetteljes tiszteletből, melylyel ezerekre menő alárendeltjei ott létének aránylag rövid ideje alatt iránta viseltetnek, Dobiecky ur személyére nézve a logikai következtetést levonjuk: legmelegebb rokonszenvvel üdvözöljük uj állásában körünkben, s hisszük, hogy nálunk is, ugy a vasuti alkalmazottak körében, mint városunk polgárai között, csakhamar megfogja nyerni azt a ragaszkodást, szeretetet és köztiszteletet, melyben Zágrábban a sokkal nehezebb nemzetiségi viszonyok között, mint tősgyökeres magyar embernek volt része.

Gratulálunk a debreczeni üzletvezetőség tisztikarának uj főnökükhöz.

Alljon itt még Dobiecky urra vonatkozó néhány életrajzi adat.

Dobiecky Sándor Gzsemalai lovag Dobiecky József földbirtokos és komádi Tarsolly Anna fia, született Tordán Erdélyben 1848. nov. 19-én.

Középiskolai tanulmányait a kolozsvári ev. ref. kollegiumban 1866-ban végezte; 1866—1871-ben a bécsi müegyetem hallgatója és 1867—1869. a müegyetemi magyar kör elnöke. Mérnöki oklevelet Budapesten szerzett. 1870. jan. 1-én tartalékos tisztnek nevezték ki a 9. tábori tüzér ezredhez. 1871-ben a vasut épitésnél, később a kolozsi, benei és krassói nagyobb pályafentartási munkák vezetésénél nyert alkalmazást, hol fokról fokra a főmérnökségig emelkedett. 1886 ban I. oszt. min. főmérnökké nevezték ki a müszaki tanácshoz.

Ennek felosztása után 1889-ben a miniszterium vasuti és hajózási főfelügyelőséghez helyezték át főfelügyelőnek, 1893-ban államvasuti főfelügyelőként üzletvezető helyettesi minőségben Zágrábba helyezték hol üzletvezetői kinevezést nyerte.

Önálló irodalmi munkásságáról a következő becses szakmunkák tesznek tanuságot: Uti emlékeink (Budapest 1884.) Európai Oroszország (Brassó 1886.) Helyi érdekü vasutaink alapitása, épitése és üzlete (Budapest 1893.) Ez utóbbi müvével 1888-ban a magy. mérnök és épitész egylet nagy dijat, — az aranyérmet nyerte.

Kéziratban levő nagy munkája: »Talaj és töltés csuszamlások különböző fajai s a nagyobb mérnöki munkálatok, melyeket ezekkel szemben létesitettek«, az 1885. országos kiállitás alkalmából készült három kötetes munka, melynek egy részét szerző a magyar mérnök és épitészegyletben olvasta fel. 1889-ben a magyar mérnök és épitész egylet közlönyét szerkesztette.

KÜLFÖLD.

A király és a czár találkozása. Krakó, aug. 28. Mint a Grasdanin jelenti, gr. Wolkensteinnak, a pétervári osztrák követnek utja, Ferencz Józsefnek Sándor czárral való találkozásával van kapcsolatban.

A bolgár russzofilok czélja. A Szvjet szófiai levelet közöl, a mely az oroszbarát bolgár párt programmját egészen uj világitásban mutatja be. E szerint a bolgár hazafiak azon az álláspontonvannak, hogy egyedül Boris trónörökös tekinthető Bulgária természetes fejedelmének. Ferdinánd fejedelem Ausztria-Magyarországhoz való viszonya miatt nem maradhat Bulgária fejedelme és miként Milán, neki is önként le kell mondani a trónról fia javára, a kinek nagykoruságáig a szobranje által választott regensség vezetné az ország ügyeit. E programmnak — ugymond a lap — sok kilátása van az érvényesülésre, ha a bolgár lapok mindazonáltal nem foglalkoznak vele, az csak azért történik, mivel megtiltották nekik, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzanak.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyesület Otthonában.

Aug. 30. Schmidt Róbert hangversenye a Margit-fürdőben.

Szept. 1. A vadásztársulat galamb-lövészete és tánczvigalma a nagyerdőn.

Szept. 2. Mükedvelői előadás a Margit-fürdőben.

Szept. 10. Tanév megnyitása a főiskolában.

Ujdonságok.

* **A „debreczeni vadász-társulat“** több tagja folyó évi szeptember hó 1-én szombaton a nagyerdei vigadóban jótékonyczélu zártkörü galamb lövészettel és hanzversenynyel egybekötött tánczvigalmat rendez. Kezdete délután fel 5 órakor. Belépti-dij személyenként 2 korona. Család-jegy 4 korona. Jegyek előre válthatók id. és ifj. Pájer József, valamint Szent-Királyi Tivadar urak üzletében és az ünnepély napján kint a helyszinén. Egyedül a galamb lövészetet megtekintők részére: Személy-jegy 40 fillér. Gyermek-jegy 20 fillér.

MÜSOR:

1. Galamb lövészet fél 5 órakor.

100 galamb elbocsátása, melyre 5 lövés 2 koronáért váltható

2. Lövés dijak:

1-ső dij . . . . . 20 koronás arany.
2-ik dij . . . . . 10 koronás arany.

Jegyek ezen lövésekre előre válthatók id. és ifj. Pajer József, valamint Szent-Királyi Tivadar urak üzletében, az ünnepély napján kint a helyszinén.

Müsor a vigadóban.

1. Nyitány: Magyari Testvérek zenekara által.
2. Szavalat: Keresztesi Károly 4. é. th. ur által.
3. Vig szavalat: Fehér Gyula 3. é. th. ur által.
4. Bánya leánya: Magyari testvérek zenekara által.
5. Vacsora zene mellett.
6. Tánecz, kivilágos viradtig.

Szocziáilista izgatások Szabolcsmegyében. Megemlekeztük azokról a szocziálista bujtogatásokról, amelyek Szabolcsvármegyét izgatottságban tartják. A Berczel és Kenézlő között dolgozó munkások közé e hónap elején, sok csongrádmegyei munkás szegődött be. Ezek a napszámosok bujtogatni kezdték a szabolcsiakat a földbirtokosaik ellen. A hatóságnak tudomására jutott a dolog és elfogatta az izgatókat. A megindított vizsgálat kiderilette, hogy a csongrádmegyeiek bizták a szabolcsiakat, hogy gyilkolják le a földbirtokosokat, földjeiket oszszák föl egymás között és alapitsanak egy szocziálista kolóniát. Elhitették velük, hogy a délvidéki munkások segiteni fogják őket a szabadságharczban és egyuttal egy szerződés aláirására is rá akarták birni a szabolcsvármegyei munkásokat, hogy ők viszont a csongrádi és bécsi mozgalomban fognak segitségükre sietni. A bujtogatókat haza tolonczolták illetőségi helyükre. Kenézlőn nagy az izgatottság a munkások között a hatóság beavatkozása miatt.

* **Egyéves önkéntesek vizsgája.** A közös hadügyminiszterium legközelebb változásokat fog tenni az egyéves önkéntesek vizsgálati rendjén. Ugyanis azok, a kik nem tettek érettségi vizsgálatot, eddig csak olyan városokban tehettek egyéves önkéntesi vizsgálatot, a hol hadosztály-parancsnokság van; ezentul mindenütt, a hol gimnázium van, letehetik az önkéntesi vizsgát. Ujabb változás lesz az is, hogy ezentul a vizsgáló biztosokat a katonai és politikai hatóságok fogják dezignálni. Azokat a jelölteket, a kik egy tárgyból elbuknak, ezentul három hónap mulva javitóvizsgára bocsátják, a kik több tárgyból buknak el, azok csak egy év mulva ismételhetik a vizsgát. Illetékes helyen azt állitják, hogy a magyar kormány már hozzá is járult ezekhez a változásokhoz.

* **Megakart szökni a rendőrség elől.** Balogh Julit, a legrafinirozottabb vasári zsebmetszőt 14 napra zárták el. A 14 napot tegnap töltötte ki, mely után a kapitány haza akarta tolonczoltatni. Balog Julinak nem tetszett ez a dolog s felhasználva a kedvező pillanatot, megszökött a városházáról; azonban idejekorán elfogták s most ujra a pinczében ül.

* **Hivatalos nyelv.** Az országos tanszerkiállitás alkalmából ujságirókat vadoltak azzal, hogy egy délelőtt lefolyt közgyülésről pongyola stylusban hoztak tudósitást délután. Még élénken emlékezünk rá, hogy egyik laptársunk szerkesztőjéről este azt beszélték, hogy „dunsztja sincs“ a „szak-kifejezések“-ről. Hogy mennyivel jobb nekünk ilyen „szakkifejezések“ nélkül irni, ezuttal is fényesen bebizonyithatjuk. A tanszerkiállitás jury-bizottsága ugyanis kiadott jelentésében ezt mondja:

Bronzoklevéllel tüntettettek ki:

17. Debreczeni árok utczai községi óvoda és dajka képző **tanfolyam rendszeres tanmenetet feltüntető óvodai és dajkaképző munkálatokért**. . .

Országos vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Szatmarvármegye területéhez tartozó Fehér-Gyarmat községben a szeptember 24-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember 17-iken tartassék meg.

* **Bucsu-estély.** Királyi itélő táblánk egyik érdemekben leggazdagabb birájának, a kir. kuriához berendelt Szeődemeteri **Nyers Lajosnak** s családjának tiszteletére kir. itélő táblánk tagjai s a körünkből távozó család barátai, tisztelői tegnap este a nagyerdei vigadóban fényes bucsu-lakomát rendeztek. Ott láttuk: Széll Farkas táblai tanácselnököt családjával, Cserna Vincze kir. főügyészt, Comanescu, Unger, Garam, Danilovics, Naszódy, Kölcsey, Draveczky táblabirókat s még többeket családjaikkal. Eötvös K. Lajos tanfelügyelőt családjával, Simonffy polgármestert, Farkas honv. huszár századost családjával, Szinay orsz. képviselőt családjával, Nagy Károly, Balogh törvényszéki birákat, továbbá Bakó kir. albirót, Sámy Belát, Szilágyi Károly, Szilágyi Imre ügyvédeket, Rásó alispánt, Ábrahám városi főügyészt, Buzás Eleket, Bekessy tanárt, Sárváry főorvost, Balázsy gyógyszerészt családjaikkal, azonkivül Király honv. huszár főhadnagyot, Budaházy alj. birót, Dóczy Emilt és még sokakat. A vendéglős dicséretére való vacsorát 8 óra után szolgálták föl. A második fogás után Széll tanácselnök emelt poharat s mellatta a távozó biró magyas érdemeit; utána Nyers Lajos szólott, poharát a szabadságon távol levő tábl. elnökért, a tanácselnökökért, a kir. tábla tagjaiért, a kir főügyészért, debr. ö merőseiert

---

gyujtottam egy szivarkára és ugy temetkeztem be egy friss ujságba. De alig olvastam el egy pár sort, ismerősnek vélt hang ütötte meg füleimet. Felemeltem fejemet és tekintetem — bátran mondhatom — véletlenül esett egy diszes diófa pódiumra, a melyen egy kevesbé elegáns hölgy foglalt helyet. Szeme fénytelen, álmatag volt; arcza sápadtas sárga, száraz vonásokkal, egész lénye blazirt.

Nem volt időm, hogy megszólitsam, mert a mint tekintetünk találkozott, ő éppen ugy megismert, mint én őt és igy gyorsan elhagyta helyét és a teremből távozott.

Sárika volt, praeparatuma a sorsnak.

A világ első kereskedője.

Sokan vethették már fel önmagukban a kérdést: ki lehet a világ első kereskedője? S ha valaki ugy érti a kérdést, hogy ki az, a kinek a legnagyobb áruraktára van, vagy a ki évente a legnagyobb összeget forgatja: én, megvallom, aligha birom kiváncsiságát kielégiteni.

Ki a gazdagabb: a nagy amerikai gyapotkereskedő-e, ki naponta ezer és ezer tonnánként veszi és adja el a gyapotot; vagy London, Páris, Pétervár nagy gyémánt kereskedői, kik milliónyi népek jólétével felérő kincseiket egy pár faszekrényben őrzik, stb. — Mindezt nehéz, vagy épen lehetetlen megállapitani. De a ki azt óhajtja tudni, hogy kinek van e föld keregségén közönségesen szólva, a legnagyobb boltja, ki foglalkoztat üzletében legtöbb embert, ki a legsikeresebben vállalkozó kereskedő: annak minden habozás nélkül azt felelhettem, hogy Whiteley Vilmos Londonban.

Ennek az egyszerü embernek szerencséjét elbeszelni, földünk kereskégén páratlan üzletét leirni, — köteteket venne igénybe s nem is lehet czélom ezt megkisérteni egy lap hasábjain. De nem lehet érdek nélkül róla egy rövid czikkben megemlékezni s nem is időszerütlen most, hogy a párisi uj Printemps nem régiben történt megnyitása annyi csudálatot keltő leirásra adott alkalmat. Pedig mi a Printemps a Whiteley üzletéhez képest? Valóságos csekélység, vagy magyarul mondva: Kismiska.

A Printemps és párisi nagy kollegái, mint a Louvre, Bon Larché stb teljes kényelemmel kalamajkát tánczolhatnának Whiteley boltjában. Ez utóbbi a jelen kornak egyik csodája, s az idegen ki Londonban járván, ezt megtekinteni elmulasztja, ép ugy sajnálhatja, mint ha a főpos ahivatalt, az angol bankot, vagy a Britisch Mu-eumot nem látta volna.

Okvetlenül meg fogják még irni ennek a a nagy salfmade mannek a történetét is. Addig én pár vonással akarok róla s különösen rengeteg üzletéről fogalmat adni az olvasónak.

Whiteley yorkmegyei szegény családból származik. Gyermekkorában állatgyógyászatra adták s csak kamasz éveiben lett »boltosinassá«. 1852-ben, huszonegy éves korában Londonba jött segédnek s nehéz munkával keresett kis pénzével 1863-ban üzletet nyitott a nyugoti városrész egyik nem épen népes utczájában, Westbourne Grove-ban, mely azóta a világ egyik legsürübb forgalmi pontja lett. A bolt, melyet kibérlett, rossz omenekkel bizatatott: közvetlenül előtte ketten mentek bene tönkre. Hogy, hogy nem, őt a szerencse vette pártfogásába s a szerényen, de sok gyakorlati érzékkel megindított üzlet felvirágzott. Évről-évre ujabb házakkal kellett a boltot megtoldani s ma már az egész 21 félemeletes nagy házat foglal el, 4 acrenyi területen, vagy minthogy az emeletek és földalatti helyiségek is számitásba veendők, tehát helyesebben 16 acrenyi területen. Whiteley, ki eleinte csak posztó- és szövőtárukereskedő volt, ma »universal provider«-nak, mindennek ellátónak nevezi magát s joggal.

Nem fordul elő, vagy csak alig, az emberi életben annyi szükséglet, melyet a Whiteley üzlete ki nem elégithet, sőt akárhány szellemit is.

Minden van ő nála a bölcsőtől a koporsóig, sőt a sirkőig, szegénynek és gazdagnak számára egyaránt, közönséges és nagyon finom apránként és tömegestől. Házat terveztet saját architektusaival, fölépittet saját kőmivesével, fölszerelteti saját lakatosaival, üvegeseivel, szobafestőivel, kárpitosaival.

Az ő üzlete ad bele hetköznapi edényt és legdrágább üveget és porczellánt! ő készitteti a zongorát s ő függeszti tele talaidat olcsó aquarellekkel. Az ő gyárában kapsz teherkocsit és parádéshintót, istállóiból lovat. Az ő fácsi iskolájából és üvegházaiból kerül ki kerted dísze, ő ad házőrző kutyát és ölebet, valamint macskát az éléstárba, kanárit a kalitkába, majmot az előszobába trázsául, sőt farkast, tigrist, sat.

Saját csürhéi, gulyái, tehenészete, baromfiudvarai nem ismernek versenytársat, és gőzgépekkel dolgozó hentes műhelye, valamint kenyersütő- és czukrász-műhelyei megannyi apró városok.

A Whiteley-termesztette széna egy sereg nagy fuvaros istálóját táplalja, és gyógyfüvei minden patikát ellátnak. Vannak üzletében fürdők, fodrászmühelyek és éttermek. Óriási lábbeli-gyár, szabó-, szücs- és kalapos-mühelyek, férfi és nő toilette-termek, könyv- és kőnyomda, vonalzó-intézet és könyvkötészet, gőzdarálóikkal, teás bolt, szenes, boros, és sörös pinczék, mintha egy-egy armádiákra volnának számitva.

Az irodákban bank- és pénzváltóüzlet, hajó és vasut szállitási ügynökség és helyszerző intézet, posta, és táviróhivatal, sőt kabelállomás, temetkezési vállalat, szakértői becslések minden kigondolható szakban stb. stb. Fölösleges volna tovább folytatnom a részletezést s elég ismételnem, hogy nincs vagy csak alig, — olyan kivánalma a gyakorlati életnek, hol Whiteley bennünket ki nem elégithetne.

Méltán kérdheti a bámuló olvasó: hogyan győzi mindezt egy tulajdonos fejjel s mekkora aparátussal dolgozik ekkora üzlet? Hát bizony Whiteley, különben egyszerü polgárember, több mint kereskedőtal, entum, valóságos adminisztrativ genie.

Figyelme mindenre kiterjed s az ő tudta nélkül azokban az óriási helyiségekben egy szál szalma sem rakódik keresztbe. Üzletében több mint 4000, majorságot, kertészetet, kocsisokat stb. is számitva pedig több mint 5000 embert foglalkoztat.

Ezt a számot ugyan könnyü leirni és kimondani, de nagy voltát csak ugy érijük meg igazán, ha elgondoljuk, hogy Budapesten tán nincs egyetlen bolt sem, hol csak 50 embert is foglalkoztatnának. Ekkora dandárt természetes, hogy csak szigoru végrehajtással lehet kormányozni.

A tegnap belépett söprögetőtől a legrégibb szakosztály felügyelőig vagy főpénztárosig nincs egy sem, ki meghatározott időre volna felfogadva.

Mindenki tetszése szerint bármely perczben elmehet, vagy viszont menesztethetik; — nincs felmondási idő. Szinte magától értető, hogy itt nincsenek az u. n. tanonczok; már arra nem érnek reá, hogy segédeket neveljenek. Az alkalmazottak fiatalabbjai, nők ugy mint férfiak, benlakók. — E czélra Whiteley megvett az üzlet tőszomszédságában másfél utczát s a házakat berendezte tiszta, kényelmes lakásokká, de a legnagyobb kaszárnyai szigorral.

A boltok, akár van vevő, akár nincs, az évszak szerint 7, $^1/_2$8 vagy 8 órakor záródnak s akkor kiki mehet, a hova tetszik. De már 11 órakor mindenki otthon legyen, mert jön az »ispekcziós« tiszt s a ki »passierschein« nélkül kimaradt, vagy, a kiknél 11 óra 15 percz után világot lát, az első alkalommal birságot fizet, ismétlődés esetén pedig breviter elcsapatik. Hasonlóképen bünhődik, a ki késön kel, vagy békétlenkedik stb. De efféle ritkán történik; az ifjak rendesen otthonukban töltik estéiket, hol maguk között mükedvelő-társulatok, dalegyletük, két zenekaruk, kubjuk s egyébb tisztességes mulatságuk van. — Az üzletből nap folytában senki sem távozhatik a bevásárlókon kivül. — Mindnyájan, a hány ezeren vannak, benkosztosok.

Nyolcz 150—200 személyre teritett ebédlőben egymást váltják fel a csoportok. Mindenki duslakodhatik ételben-italban, de a ki csak egyszer is megfeledkezik a mérsékletről, annak rögtön készen van az ütlevele. Ha már épen evésről van szó, megemlitem, hogy két

---

s általában a debreczeniekért üritett
szed kiséretében. A következő nagy
hárköszöntök kőzül különösen ki
Eötvös kir. tanfelügyelő szónok
beszéde, ki poharát a távozó család
bájos Margitkájáért, a debr. társas k
venczéért emelte, Vacsora után a
Magyari kitünő zenéje mellett tánc
Szünet alatt Szilágyi Imre remek
téka gyönyörködtette a társaságot,
3 óráig együtt maradt. A mennyire
azon, hogy Nyers Lajosnak, e kitü
tablánk e büszkeségének elösmerési
sültek érdemei, melynek koszorujáh
ma-ágakat nagy tudás, beható ju
sziklaerős jellem-szilárdság nyujtott
nyira sajnáljuk a debreczeni felsők
nak és a debr. intelligenczianak e
veltségü s széles körben méltán kö
ben állott család eltávozásával szen
teségét. Mikor a bucsuzó családhoz
részéről is istenhozzádot mondan
áldását kérjük távozó utjokra!

* **A kézügyesitő tanfo**
már emlitettük, tegnap véget ér
pélyes berekesztés azonban nem
tént meg, mint tévedésből irtuk
reggel. Az ünnepélyes berekesztés
Szterényi József országos
felügyelő is, ki nagy elismerésse
azon kitartó szorgalomról, melye
ban részt vett tanitók kifejtett
Fehérvári Ferencz tanfolyam-ve
séről, a ki odaadó buzgóság
azon, hogy a tanfolyam sikere

* **Az iparos iskolába**
az országos tanszerkiállitás mia
4-én kezdhető. Azon iparos tan
mult iskolai évben már jártak i
ba, vagy elöjegyeztettek, szept.
megjelenni. Erről a t. cz. ipar
tisztelettel értesiti Dóczy G
igazgató.

* **Kossuth szobra.** A
felállitandó Kossuth-szobor alap
ban adakoztak: Nagy Imre pol
sz. gyi.: Nagy Imre 2 kor., D
kerületi kapitány 6 korona, So
kor., Benes Mariska 1 kor., R
Gyémánt Salamon 1—1 kor., K
czég 2 kor., N. N. 30 fillér, N
Nagy László 20 fillér, Rosenbe
fillér, Nagy Dénesné 30 fillér,
20 fillér, Nagy Ferenczné 20
Istvánné 1 kor., Koncz Janos
Lajosné 40 fillér, Vági And
Kozma Davidné, Kovács Peter
Dombrádi Istvánné 20 fillér, S
N. 10—10 fillér, Vásári Janos
vács Péterné 20 fillér, Szigeth
fillér, Komádi Gáborné 40 fil
20 fillér. Összesen **21** korona

* **A debreczeni** ors
tás igazgatósága a kiállitás
maradandó hatásának bizto
óhajtván, elhatározta minden
hatni, hogy tankerületi tan
könyvtára) a kiállitás minél
értékesb tárgyainak megny
tanszerkiállitássá fejlesztessé

év előtt, mikor a bristoli Dolp
(tizennégyezer) személyre va
egész Angliában nem volt e
lan lakomára a teritést és
volna — Whiteley elvállalta
nat vitte Londonból Bristo
konyhaszereket, edényt, evő
len hust, tisztet, szemelyzet
rendes 120 kocsija jár-kel s
a vasárlott árukat.

Mekkora vagyon felett
teley? ezt is érdekes volna
sze ő ezt senkinek megmon
lálgatni pedig hozzávetőleg
lyek szerint 45—60 millió
rint több sok milliónál. E
— másik kerdes.

De annyi valószinü, h
összeg, az körülbelül tiszta
lamint ő senkinek hitelbe
ad, ugy maga sem krediten
lönben lehetetlen is ekkor
üzletnel.

Hogy pedig részestár
rozottan megczáfolta akko
terjesztgette, hogy ő a R
spekulál. Sem a máséval,
val, kik közül, tudtával,
Hogyan jutott tehát
pontig? nehéz volna e r
megmagyarázni.

Kétségtelenül sok v
mindenütt és mindenha
de nála ez sok józan és
Két fia van s ezeke
veli. Ha valamely tudo
iránt mutatnának kiváló
biztatná őket. De ők f
müvet.

Abban a szellem
mint apjuk, ezen fordul
lásuk sorsa. Az öreg
letében, hogy czipőtalpa
reperácziójáit ep oly elő
mint üz láda selymet.
publikumnál, valamint is

s általában a debreczeniekért üritette szép beszéd kiséretében. A következő nagyszámu poharköszöntők közül különösen kiemelkedett Eötvös kir. tanfelügyelő szónokilag szép beszéde, ki poharát a távozó család aranyos, bájos Margitkájáért, a debr. társas körök kedvenczéért emelte. Vacsora után a fiatalság Magyari kitünő zenéje mellett tánczra perdült. Szünet alatt Szilágyi Imre remek hegedü játéka gyönyörködtette a társaságot, mely egész 3 óráig együtt maradt. A mennyire örvendünk azon, hogy Nyers Lajosnak, e kitünő birónak, táblánk e büszkeségének elösmerésben részesültek érdemei, melynek koszorujához a pálma-ágakat nagy tudás, beható judicium, és sziklaerős jellem-szilárdság nyujtották, épp annyira sajnáljuk a debreczeni felsőbb biróságnak és a debr. intelligencziának e magas müveltségü s széles körben méltán közkedveltségben állott család eltávozásával szenvedett veszteségét. Mikor a bucsuzó családhoz a magunk részéről is istenhozzádot mondanánk, az ég áldását kérjük távozó utjokra!

* **A kézügyesitő tanfolyam**, mint már emlitettük, tegnap véget ért; az ünnepélyes berekesztés azonban nem tegnap történt meg, mint tévedésből irtuk, hanem ma reggel. Az ünnepélyes berekesztésen jelen volt Szterényi József országos ipariskolai felügyelő is, ki nagy elismeréssel nyilatkozott azon kitartó szorgalomról, melyet a tanfolyamban részt vett tanitók kifejtettek, valamint Fehérvári Ferencz tanfolyam-vezető müködéséről, a ki odaadó buzgósággal müködött azon, hogy a tanfolyam sikere teljes legyen.

* **Az iparos iskolába** a beiratás az országos tanszerkiállitás miatt csak szept. 4-én kezdhető. Azon iparos tanonczok, kik a mult iskolai évben már jártak iparos iskolába, vagy előjegyeztettek, szept. 7-én tartoznak megjelenni. Erről a t. cz. iparos mestereket tisztelettel értesiti Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

* **Kossuth szobra**. A Debreczenben felállitandó Kossuth-szobor alap javára ujabban adakoztak: Nagy Imre polgári biztos 1788. sz. gyi.: Nagy Imre 2 kor., Dr. Tóth Mihály kerületi kapitány 6 korona, Somogyi Gyula 2 kor., Benes Mariska 1 kor., Rosenthal Dániel, Gyémánt Salamon 1—1 kor., Keiner és Schvartz czég 2 kor., N. N. 30 fillér, N. N. 20 fillér, Nagy László 20 fillér, Rosenberg Salamon 20 fillér, Nagy Dénesné 30 fillér, Tóth Ferenczné 20 fillér, Nagy Ferenczné 20 fillér, Karakas Istvánné 1 kor., Koncz Jánosné 40 fillér, Hajdu Lajosné 40 fillér, Vági Andrásné 40 fillér, Kozma Dávidné, Kovács Péterné 10—10 fillér, Dombrádi Istvánné 20 fillér, Suba Jánosné, N. N. 10—10 fillér, Vásári Jánosné 40 fillér, Kovács Péterné 20 fillér, Szigetközi Sándorné 40 fillér, Komádi Gáborné 40 fillér, Nagy István 20 fillér. Összesen **21** korona és **40** fillér.

* **A debreczeni** orsz. tanszerkiállitás igazgatósága a kiállitás teljes sikeréhez maradandó hatásának biztositását is füzni óhajtván, elhatározta minden igyekezettel oda hatni, hogy tankerületi tanszermuzeuma (és könyvtára) a kiállitás minél számosb és minél értékesb tárgyainak megnyerésével állandó tanszerkiállitássá fejlesztessék. Debreczenben a kereskedelmi akádémia három termében állandó és minden tekintetben legkedvezőbb elhelyezéssel bíró tanszermuzeuma ekként gazdagitása czéljából hazafiui tisztelettel és bizodalommal fölkérte az igazgatóság a kiállitók legnagyobb részét, hogy az orsz. tanszerkiállitáson a nemzeti közoktatásügy előbbvitelére bemutatott tárgyaikból a tanszermuzeumnak adományozni méltóztassanak. A felhivás fontosságát eléggé hangsulyozni nem győzhetjük, csak részünről is bizalommal kérjük annak teljesitését.

* **Kinevezés**. A vallás és közoktatásügyi miniszter Lenner Gyulát, a debreczeni kereskedelmi akadémia tanárát, a rimaszombati egyesült protestáns fögymnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

* **Dalestély**. A debreczeni iparos ifjuság önképző egyletének dalköre, mely kellemes összhangjával többször szórakoztatta már Debreczen város közönségét, a jövő hó 1-én, vagyis szombaton tartja második rendes dalestélyét a »Margit«-fürdő disztermében. A müsor következő: 1. Induló. 2. Vadász bucsuja. Mendelsohntól. 3. Éji dal. Schimanntól. 4. Csokonai és tanitványai a nagyerdőn villany világitás mellett rendezett néma képlet; egyidejüleg a »Tihanyi Echó« éneklése a dalkör által. 5. Népdalegyveleg. A dalkör választmánya, a miként az első rendes dalestély tartása alkalmával, ugy most is igyekezett a müsort oly gazdaggá tenni, hogy a közönség megelégedésére teljesen számithasson. E czélból azon kivül, hogy a dalkör egészen uj dalmüveket tanult be és ád elő, rendeztetni fog egy néma képlet is. A néma képlet Csokonai Vitéz Mihályt, városunk szülöttét, nemzetünk nagy költőjét fogja jelképezni 1794 évből, a mikor is mint a debreczeni ref. főiskola tanitója, tanitványait a nagyerdőn oktatja. E néma képlet két reflector segitségével előállitott villany fénynyel fog világittatni. Nem lehet eléggé elismeréssel lenni az iparos ifjuság önképző egylete mint culturegylet iránt, melynek tagjai a helyett, hogy a fáradságos napimunka befejezte után a jól megérdemlett pihenésnek engednék át magokat, testők kényelmének feláldozásával küzdenek fáradnak lelkök nemesitésén s azon, hogy a cultur egyletek sorában méltó helyet foglalhassanak.

* **A házi pénztár**. vizsgálatát tegnap délután befejezték. Mindent példás rendben találtak.

Fonák szerkesztői üzenetek. Egy amerikai szerkesztő két hü előfizetőjét vesztette el nemrég a szerkesztői üzenetek miatt. Az egyik előfizető, kit ikrekkel ajándékozott meg a felesége, azt kérdezte, miképp kezelje gyermekeit a fogzás időszakán. A másik, egy mezőgazda, azt szerette volna tudni, hogy szabadulhat meg a gyümölcsöskertjét ellepett sáskáktól, A szerkesztő felelt mindkettőnek, de felcserélte egymással a két üzenetet. Igy az első előfizető ezt a választ kapta: Fedje be gondosan szalmával és gyujtsa meg s igy gyorsan megszabadul az apró szörnyegektől, a másik előfizető pedig: Adjon nekik egy kis kasztorolajat s dörzsölgesse az állkapcsukat gyöngéden.

* **A czukor őshazája**. Alig képzelhető czivilizált háztartás, melyből a czukor hiányoznék. Nem egészen édektelen kérdés tehát, a föld melyik táján kell keresnünk a czukor szülőhazáját. E kérdés földeritéséhez érdekes adatokat szolgáltat az ethymologia. A latin sacharum, az olasz zucchero, a franczia sucre, az angol sugar, a német zucker, a spanyol azucar, az orosz sachar s egyáltalán majd minden eruópai nyelvben a czukor jelölésre használt kifejezés nyilván magán hordja a szanszkrit »sarkara« szótól való származás bélyegét. Sok valószinüséggel bir tehát e tényből vont ama következtetés, mely szerint a czukor Európába Kelet-Indiából származott át. A kelet-ázsiai országokban és a csendes-tenger szigetcsoportjain ellenben a czukor Tao, Tu, To, Ko, stb. nevekkel jelöltetik, melyek mind chinai eredet e utalnak s e szerint ez utóbbi területekre nézve a czukor őshazájául a mennyei birodalmat kell tekintenünk.

* **Elhalasztott országos vásár**. Kis-Ujszálláson szeptember hó 2-án tartatni szokott országos vásár, a város és környékén nagy mérvben elterjedt takonykór miatt, bizonytalan időre elhalasztatott.

***A vadásztársulat mulatsága** szombaton lesz, melyre vonatkozólag a meghivókat már el is küldték, melynek tartalmát lapunk más helyén közöljük, igen sikerültnek igérkezik, a mennyiben már ballomásunk szerint is rendkivül sokan készülődnek azon kedves szórakoztató mulatságra; igaz, hogy derék vadászaink meg is tették a legszélesebb körbeni intézkedéseket, hogy az ott résztvenni kivánó nagyközönség, és mulatni vágyó fiatalság igényeit minden tekintetben kielégitsék, és mi bizton reméljük, hogy igy a vadászmulatság az idén a legsikerültebb fog lenni az összes eddig rendezett nyári mulatságok között.

* **Kinevezés**. Gróf Degenfeld József főispán Tóby Elek végzett joghallgatót közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

* **Iskolai értesités**. Jövő 1894—95 tanévre a beiratások a nőegylet által létesitett nőipariskolában szeptember hó 1—15-ig tartatnak. — Felhivom azokat, kik beiratkozni óhajtanak. hogy a jelzett napokban; délelőtt 8—12-ig, d. u. 3—5-ig nálam jelentkezzenek, Péterfia 832 sz. a Ujraoltási bizonyitványt kell mindannyioknak bemutatni, a rendes növendékek ezenkivül hozzák magukkal mult tanévi vagy utolsó tanulói évök iskolai bizonyitványát. A rendkivüliek havonkint fizetnek 3 frt. 50 krajczárt, rendesek félévi tandijat 17 frt 50 krt fizetnek beiratásukkor. Székely Melinda igazgatónő.

* **Kitiltott lapok**. A belügyminiszter egész csomó államellenes és izgató oláh és tót lapot tiltott ki az országból, a minek alapján a kereskelmi miniszter azoktól a postai szállitás kedvezményét a magyar korona orszagainak egész területére megvonta. A kitiltott lapok a következők: „Karva nuske Listy", amerikai tót folyóirat, a bukaresti „Natirnalul", „Vescul" „Dacia Vitoara" továbbá a brailai „Aparana" oláh lapok.

* **Hal estély**. Holnap este a Vilmos Lajos »Angol királynő«-höz czimzett vendéglőjében halestély tartatik, Rácz Károly zenekarának közreműködése mellett.

Carmen Sylva gondolatai.

Nagy fájdalom nagyságot ad jelentéktelen lénynek is.

Mikor az ember erősiteni akar valami tényt, mindig Istennel bizonyit; mert ő soha sem mond ellent.

A titok olyan mint a lyuk az ember ruháján, minél jobban rejtegetjük, annál inkább feltünővé lesz.

A csalódás olyan, mint a megfagyott tag: lassan lehet gyógyitani s mindig fáj.

Az állat, mely szenved, a magányt keresi; csak az ember szeret pompát csinálni fájdalmából.

A remény olyan fáradság, mely csalódással végződik.

Sohasem az élet miatt fáradunk el, hanem önmagunk miatt.

Van olyan jóság, mely eltaszit és van gonoszság, mely vonz.

Azon a napon, melyen megérted e szót: kötelesség, megszüntél gyermek lenni.

Ritka boldogság, ha a holnap igazat ad a tegnapnak. A másnap rendesen felnyitja az embernek szemeit és elégszer bezárja szivöket.

A vidámság Istentől jön, a könyörületesség Istenhez vezet.

A mindennapi kenyérért való harcz leszoritja a törvényeket.

Időjárás. A légnyomás ugy nagysága, mint eloszlása lényegében változatlan. Magas nyomásu terület északnyugotról nyulik be az európai szárazföldbe, mig az alacsony nyomás északkeleten megmaradt.

Az időjárás Közép-Európában tulnyomóan száraz és kissé hüvösebb.

Sürü esőzést jelentenek Oroszországból.

Hazánkban zivataros eső indult meg nyugatról, mely az ország közepén át keletnek vonult és melyet egyes helyeken viharos szél kisért, igy Nagylakon, Aradon, Temesvárt és Aknaszlatinán. A hőség általában kissé csökkent.

Többnyire száraz, meleg idő várható, északnyugoti szelekkel.

Országos tanszerkiállitás.

I.

Kiállitási napirend.

Aug. 31. D. u. órakor a keresk. akadémia vegytani termében Kalocsa Róza felolvasása a „Felolvasásról." Értekezés az iskolai felolvasás és szavalás tanitása ügyében.

Szept. 1. D. e. 10 órakor K. Kiss József tanár bemutató előadása vetitő-géppel, a ref. főiskola természettani termében. (II-ik emelet.)

Szept. 1-én d. u. 4 órakor lesz Kozocsa Tivadar orsz. tanszermuzeumi igazgatónak bemutató előadása e muzeum kiállitási csoportjáról, a keresk. palota csarnokában.

Szept 1. D. u. 5 órakor Eötvös Károly Lajos előadása az egészségtani felolvasási cziklus pedagogiai szempontbol való méltatása tárgyában. Ezt megelőzöleg d. u. 4 1/2 órakor Vincze József földesi tanitó Magyarország összerakható térképének bemutató előadása ugyanott.

Szept 2. D. e 4. órakor ünnepélyes bezárása a tanszerkiállitásnak a főiskola disztermében. A keresk. akad. és gazd. tanintézet kiállitási helyiségei még az nap d. u. 6 óráig látogathatók.

TÖRVÉNYSZÉK.

Fejvétel. Ismail ben Zekri mohamedánt, mint Párisból irják, tegnapelőtt végezték ki Bonéban. Ismail meggyilkolta volt egy hitsorsosát, ezért lakolt halállal. Nyugodtan lépett a vesztőhelyre; utolsó órájában czigarettázott és mézett evett. Midőn a pribékek megkötözték igy szólt;

— Barátaim, ne szoritsatok. Nem akarok megszökni.

A mint kilépett a fogház ajtón, fájdalmas hangon kiáltott föl:

— Adieu!

Midőn feje lehullott, egy nő áttört a katonák sorfalán és a kivégzett vérébe mártotta zsebkendőjét.

Különfélék.

Végzetes tévedés. A gyógyszerek összetévesztése már sokszor végzetessé vált a betegekre nézve. Ilyenkor felelősségre vonják, sokszor sulyosan büntetik a gyógyszerészt, de a hibája miatt meghalt beteget többé vissza nem adhatják az életnek. Szigoru törvények intézkednek a felől, szabad elkészitenie az orvosi rendelvényen fölirt gyógyszert és kinek van ez megtiltva, de a hanyagság és könnyelmüség sokszor tulteszik magokat e rendeleteken. Ujabban egy Frederich nevü luneburgi kereskedő fizette meg életével egy gyakorlatlan gyógyszerész tévedését. A reczepten „chloralhydrat" volt irva belső használatra, s ezt a segéd hihetetlen módon „morphium"-nak olvasta. Mindössze annyi elővigyázattal élt a szokatlan nagy adaggal szemben, hogy az üvegre ráragasztotta a piros keresztes, mérget jelző etikettet. A beteg természetesen meghalt, mihelyt az első adag morphiumot bevette.

Felfeszitve. Angol ujságok jelentése szerint Kentucky államban a clay erdőségekben egy fára felfeszitett gyönyörü szép asszonyt találtak a favágók. Keze lába szögekkel volt a fába verve, ezenfelül kegyetlenül meg volt csonkitva. A szerencsétlen még élt, amikor megtalálták, de nemsokára meghalt. Mint az angol ujság megjegyzi, legujabban igy büntetik Amerikában a féltékeny és hütelen asszonyokat.

Elégett léghajó. Brüsszelből jelentik, hogy az Auróra katonai léghajó, melyen öt katonatiszt ült, 1200 méternyi magasságban kigyuladt és lezuhant a mélységbe. Az egyik tiszt, Cronique hadnagy szörnyet halt, a többiek sulyosan megsérültek. A léggömb teljesen porrá égett.

Uj bombamerénylet. Livorno, aug. 29. Tegnap a nagy rotundában, a Caneoldi-féle etablissement-ben, bombamerénylet követtek el, a mely a városban óriási pánikot keltett. A rotundában mintegy 300 hölgy volt, mikor egy vörös-fekete doboz, a melyben robbanó anyagok, szegek és vasdarabkák voltak, felrobbant. Mint egy 15 nő az ijedségtől elájult s hétnek elégett a ruhája. A bomba szerencsére rosszul volt készitve, mert különben óriási katasztrófa következhetett volna be. Az éjjel néhány kóbor muzsikust tartóztattak le, ma pedig ujabban négy egyent, a kiket a merénylettel gyanusitanak.

A koreai háboru. Schanghai, aug. 29. A Reuter-ügynökség jelenti: A harcz szinteréről hiteles jelentés nincs, de mindenféle hir kering. A kinai hajóhad e hó 24-én Vei-Hai-Vei-be érkezett. A japán hajóhad állitólag a pecsil-i öböl északi részében czirkál. Hir szerint a japánok Takutól északra nagy haderőt szándékoznak partra szállitani, hogy Peking ellen nyomuljanak. Azt beszélik, hogy huszezer japán már partra szállt a Jalu-folyónál, a hol állitólag 28 hadihajóval a kinaiak közlekedését igyekeznek elvágni. London, aug. 29. A Times-nak jelentik Shanghaiból tegnapi kelettel: A kinaiak ötezer koreai támogatásával a japán hadsereget visszaverték Kai-Szöngig, Soeultól negyven mértföldnyire északra. A japánok nagy veszteséget szenvedtek. A kinaiak egyre előbbre nyomulnak és a koreaik mindenütt támogatják őket.

Debreczeni piacz.

Debreczen, Aug 30.

Heti vásár.

1 mm. Buza	6.00	5.80	5.70
1 mm. Kétszeres	5.00	4.80	4.60
1 mm. Rozs	4.20	4.10	4.00
1 mm. Árpa	5.20	5.00	4.90
1 mm. Zab	5.20	5.00	4.90
1 mm. Tengeri	6.00	5.80	5.70
1 mm. Köles	5.00		
1 mm. Rizs		32.00	
1 mm. Borsó szepességi		18.00	
1 mm. Lencse "		20.00	
1 mm. Bab fehér		5.00	
1 mm. Köles kása		9.00	
1 zsák Burgonya —. frt mm.		1.80	
100 kiló Szalonna	—.—	54.—	
100 kiló Háj	—.—	54.—	

Marha-vásár.

(aug. 28)

Marha. Felhajtatott 1240 db, eladatott 590 darab.

Irányzat: élénk.

Sertés-vásár.

(aug. 28.)

Sertés. Felhajtatott 2750 drb, eladatott 1636 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 12—18 frtig, egy éves egy és fél évesig 18—25 frtig. 2 évestől feljebb 25—35 frtig. Öreg sovány 35—45 frtig. Kövér sertés kilója 38—42 kr.

Irányzat: élénk

Ló-vásár.

(aug. 28.)

Ló. Felhajtatott 580 drb, eladatott 210 drb

Irányzat: élénk.

Napszámárak.

(aug. 28.)

A debreczeni napszámárakat következőleg jegyezte fel a vásárbiróság. Egy férfi a gazda kenyerén 55 kr, saját kenyerén 70 kr. egy nő a gazda kenyerén 40 kr, a saját kenyerén 55 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 30 kr, a saját kenyerén 35 kr.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős-szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(**Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.**(

év előtt, mikor a bristoli Dolphin társaság 14.000 (tizennégyezer) személyre való bankettjét adta, egész Angliában nem volt ember, ki e hallatlan lakomára a teritést és főzést elvállalta volna — Whiteley elvállalta. Három külön vonat vitte Londonból Bristolba a szükséges konyhaszereket, edényt, evőeszközt, töméntelen hust, lisztet, személyzetet stb. Londonban rendes 120 kocsija jár-kel s hordja a házakhoz a vásárlott árukat.

Mekkora vagyon felett rendelkezik Whiteley? ezt is érdekes volna tudni. Hanem persze ő ezt senkinek megmondani nem fogja, találgatni pedig hozzávetőleg sem lehet. Némelyek szerint 45—60 millió frt felett, mások szerint több sok milliónál. Ebből mennyi sajátja — másik kérdés.

De annyi valószinü, hogy bármekkora az összeg, az körülbelül tisztán az övé. Mert valamint ő senkinek hitelbe egy penny árut sem ad, ugy maga sem krediten élősködik, a mi különben lehetetlen is ekkora s ilyen természetü üzletnél.

Hogy pedig részestársa volna, azt határozottan megczáfolta akkor, mikor a hir azt terjesztgette, hogy ő a Rothschildek pénzével spekulál. Sem a máséval, sem Rothschildokéval, kik közül, tudtával, soha egyet sem látott.

Hogyan jutott tehát ez az ember a jelen pontig? nehéz volna e rövid sorok keretében megmagyarázni.

Kétségtelenül sok volt a szerencséje, mely mindenütt és mindenha igen lényeges faktor, de nála ez sok józan észszel párosult.

Két fia van s ezeket is kereskedőkké neveli. Ha valamely tudomány vagy müvészetág iránt mutatnának kiváló hajlamot, apjuk arra biztatná őket. De ők folytatni akarják apjuk müvet.

Abban a szellemben fogjak-e folytatni mint apjuk, ezen fordul meg további boldogulásuk sorsa. Az öreg olyan demokrata az üzletében, hogy czipőtalpalást vagy egy karosszék reperáczióját ép oly előzékenységgel vallalja el, mint tíz láda selymet. Ezért áll nagy kegyben a publikumnál, valamint ismeretes jótékonyságáért.

Csődtömeg eladás.

Vb. Rosenfeld Jakab kabai lakos csődtömegéhez leltározott füszer- és rövid áru czikkek, — bolti felszerelvények és különféle terményekből álló ingóságok a csődválasztmány határozata folytán f. **évi szeptember hó 3-án** és következő napjain mindenkor délelőtt 9 órától kezdve Kabán Rosenfeld Jakab lakásán készpénz fizetés mellett birói árverésen el fognak adatni.

Kelt Szoboszló 1894. aug. 27,

Dr. Grósz,
tömeggondnok.

MEGHIVÓ.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár
f. évi szept. 2-án d. e. 10 órakor
a városháza nagytermében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a pénztár megválasztott kiküldöttei tisztelettel meghivatnak.

Tárgy:

1. A nagym. kereskedelemügyi miniszter ur 48596/1894. sz. leiratának előterjesztése.
2. Az alapszabályok módositása.

Debreczen, 1894. augusztus 18.

Az igazgatóság.

Darált kávé csak a vételnél daráltatik meg.

Naponta friss élesztő és uradalmi vaj.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses figyelmét felhivni, miszerint jelenlegi

füszer-, festék-, csemege- és déli gyümölcs-
üzletemet megnagyobbitottam

és azt a tek. Szabó Kálmán ur házából a szomszédos **Ranunkel-féle házba helyeztem át** s ottan

e folyó év szept. 1-sö napján szombaton reggel nyitom meg,

ahol is a saját vezetésem alatt előnyös árak, tiszta kezelés és pontos kiszolgálás mellett oly áruval állok a n. é. közönség rendelkezésére, amelyeket első kézből szerzek be s amely áruk versenyképességemet teljesen igazolni fogják.

Amidőn rokonaimnak, ösmerőseimnek és általában a n. é. közönségnek, az eddigi szükebb helyiségemben is tanusitott jóakaró pártfogását megköszönni szerencsém van, kérem azzal engem ezután is szerencséltetni.

Én pedig teljes szakösmeretemmel és egész ambicióval oda törekszem, hogy nagyrabecsült vevőimnek teljes bizalmát fokozott mértékben kiérdemeljem

Tisztelettel hozom a t. közönség tudomására, hogy

nagys. Nagy György ur érsemjéni uradalmából mintegy 15 hold telepén termett kitünő minőségü összes

csemege-szőllőjét megvettem

s azt kilónként 40 krajczárért 5 klgrmos csomagokban, postára szállitva, 2 frtért árusitom el

és a közelgő őszi- és téli idény alatt, már mostantól kezdve, a legfinomabb amerikai petroleumot és császár olajat literes és felliteres üvegekben hoztam forgalomba.

Kiváló tisztelettel

Radetzky József.

Istvan gőzmalmi liszt ered. árlap szerint.

Erdélyi pincze egyleti borok palaczkokban.

Felhivás

Debreczen sz. kir. város

és vidékének nagyérdemü közönségéhez!

Számos helybeli és vidéki vevő által föl lettem szólitva, hogy amidőn raktáram a legujabb

őszi és téli árúval

el lesz látva, azt tudomásukra juttassam; tehát ez uton van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy én Bécsből, a főüzletből visszatértem, ahol a közelgő őszi és téli idényre **az itteni üzlet részére a legjobb gyapju-szövetekből, a legdivatosabb férfi-, fiu- és gyermekruhákat** kiválogattam és kiszabattam.

Ezenkivül pedig ösmerve a nemes város és vidékének igényeit, a fősulyt kizárólag alkalmas szövet-nemek feldolgozására forditom; minek folytán azon helyzetben vagyok, hogy bárkinek kényes izlését, de nem kevésbbé a legegyszerübb igényeket is kielégithetem és e mellett még **minden egyes darab jóságára és viselésben való tartósságára nézve kezességet vállalhatok.**

Azáltal, hogy valamennyi bel- és külföldi gyárhelyen a legnagyobb árúteleket megvásárlom, — abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy vevőimet mindazon előnyökben részesithetem, melyeket a nagy forgalmu üzlet nyujtani képes.

A szabott árak olcsósága tekintetében tényleg előnyöket biztositok; amennyiben a **változhatlanul szabott árak** meghatározásánál a t. cz. vevőközönség érdekei vannak szem előtt tartva, hogy azok lehetőleg a legjutányosabban legyenek meghatározva és igy **minden egyes darabon annak határozott ára számjegyekben ki van tüntetve.**

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérem, kiváló tisztelettel

Neumann M.

bécsi czég, férfi-, fiu- és gyermek-ruha nagykereskedő és gyáros

DEBRECZENBEN: főtér, a m. kir. postával szemben.

Alapittatott 1845. Telefon állomás 170 sz.

„DEBRECZEN" NYOMDÁJA

(FŐTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen ujonan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, báli- és lakodalmi meghivókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,

TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Izléses kiállitás! Jutányos árak

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN",

és a szintén elterjedt **„DEBRECZENI HIRADÓ"** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállitás! Jutányos árak!

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimü lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENNEMÜ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Nyomatott a »DEBRECZEN« nyomdájában (Főtér, Csanak-ház) 1828

XXVI. évfolyam.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre. . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

D

MEG

Munkásaink sorsa.

(K. L.) Az alföldi munkások n
galma, különösen pedig a vasá helyi
moru emlékü munkászendül s az e
ország figyelmét magára vonta s
magáról a zendülésről, mely egy ér
és félrevezetett tömeg nyers erőszak
brutális nyilvánulása volt, a legélese
és legelitélőbben nyilatkozott az
társadalom, a munkáskérdés megol
ről is komolyan kezdett gondolko
olyan dolgok és olyan körülmények
löttek szemébe vizsgálódásai közé
melyeket eddig észre sem vett,
ezek a legnagyobb figyelemre érde
ha javitani és segiteni akarunk a
hatatlanul rosszá vált helyzeten.

Kétségbevonhatatlan tény az,
a munkás nép elégületlenségének
oka kell hogy legyen s hogy az
szelid munkás népet, különösen pe
elég higgadt vérü, értelmes vás
munkást pusztán üres frázisokkal,
hangu igéretekkel és izgatásokka
nem lehetett volna belehajszolni
gyenletes zendülésbe egy egyszer
látolt felfogásu izgatónak, de volt
lékes körülmények és voltak dolg
melyek közre játszottak abban, h
veszitse hidegvérét s erőszakos k
és eszközökkel igyekezzék megva
terveit, melyeket még körvonal
nehéz.

Mikor aztán megtörtént a
midőn nyiltan és megbotránkozt
don jutott kifejezésre a munkáso
letlensége, akkor az intéző körök
mány is figyelmet kezdett fordit
logra, kezdette kutatni az elégül
okait, anketteztek, tanácskoztak
lag elrendelték a vizszabályozó
toknál, hogy a munkásokat veg
kés- és Csongrádmegyékből, m
vége lesz a bajnak. Sőt még
csilapitólag igyekeztek hatni a f
kedélyekre, hogy a kormány
helyzete, miszerint az alföldi na
verzális müutat házilag fogja k
s ezáltal munkát nyujt ezer,

A „DEBRECZEN" TARC

„Ime, itt a névjegyem
Ha az ember gymnázista:
Fontos személy igazán:
Zwicker van az orra felett
S bajusz-kenőcs ajákan
Igy kicsipve Miczikéhez
Fess-visitre elmegyen,
S szól — miközben kezet cs
— Ime, itt a névjegyem

Elmult már az ó-esztendő
Itt van az uj reggele,
Szegény városi lakónak
Van bezzeg ma melege
Mindenféle mesterember
B. u. é.-re bemegyen,
S szól — miközben tartja
— Ime, itt a névjegye

Fényben uszó bálterem be
Mámor árad szerteszét
Adolár ur toporzékol,
Epezsgőzte az eszét.
És a közben Niki urnak
Tyukszemére rámegye
Erre, arra!... szól a ke
— Ime, itt a névjegy

Csirke-tolvaj holdas e té
Bemászik az ablakon,
De megcsipik s a szegé
Jaj, melege van nagyo
Ám világért sem mutaj
Sőt szól egész hidege
— Hogy tudják meg a ne
Ime, itt a névjegyem
— V. Krüz